

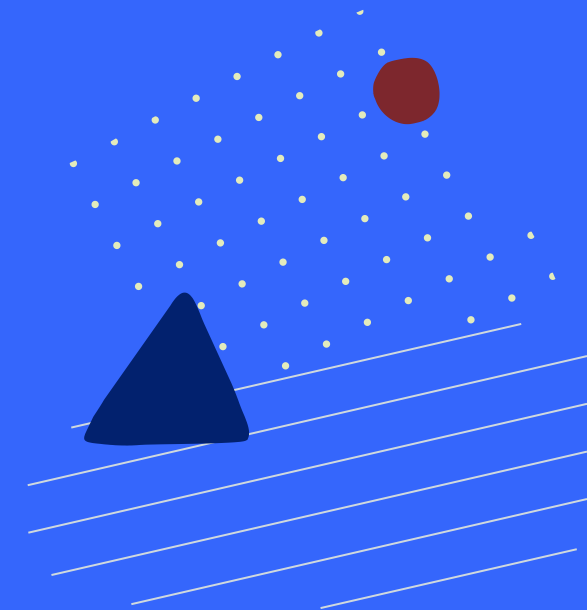
Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Mediace ve výuce cizích jazyků

Mgr. Jitka Bajgarová Černožorská

Didaktik a metodik Anglického a Dalšího cizího jazyka, NPI ČR

14. konference k vícejazyčnosti, Praha 27. listopadu 2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Co je MEDIACE

- Z latinského „mediare“ – zprostředkovat
- Velmi široký pojem
- Zjednodušeně „ zprostředkování informace“
- S čím mediaci nezaměňovat:

⊖ ~~meditace~~

⊖ ~~medián~~

⊖ ~~mediální výchova~~

⊖ ~~mediace v právním slova smyslu~~

Mediace v SERRJ a Dodatku SERRJ

- Pojetí mediace ve Společném evropském referenčním rámci pro jazyky (SERRJ), 2001.
- Mediace uvedená jako 4. jazyková činnost (vedle recepce, produkce, interakce).
- Rozšířené pojetí v Companion Volume 2018/2021
(2018 – v Aj, 2020 – Nj, 2021 – v Fj, 2025 – Čj)
- Detailně definuje jednotlivé deskriptory.

Mediace v revidovaném RVP ZV

- 4 jazykové činnosti:
 - recepce,
 - produkce,
 - interakce,
 - mediace.
- OVU jsou rozdělené podle činností.
- S mediací se v RVP ZV setkáme až na 2. stupni ZŠ a nižších gymnáziích.
- Napříč všemi cizími jazyky (Aj, Fj, Nj, Šj).

Kde najdeme informace o mediaci v revidovaném RVP ZV?

<https://prohlednout.rvp.cz/zakladni-vzdelavani>

Název	Kód
Jazyk a jazyková komunikace	JJK
Matematika a její aplikace	MAT
Informatika	INF
Člověk a jeho svět	CJS
Člověk a společnost	CAS
Geografie	GEO

Závazná část RVP

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

Český jazyk a literatura

Anglický jazyk

Recepce

Produkce

Interakce

Mediace

Další cizí jazyk

Recepce

Produkce

Interakce

Mediace

Anglický jazyk

Očekávané výsledky učení

2. STUPEŇ, 9. ROČNÍK

JJK-AJA-004-ZV9-019

Zaznamenává si písemně klíčové informace během výkladu na známé téma.

JJK-AJA-004-ZV9-020

Zprostředkuje dílčí informace uvedené v mluveném a psaném textu a ve vizuálních materiálech.

JJK-AJA-004-ZV9-021

Shrne obsah mluveného a psaného textu.

JJK-AJA-004-ZV9-022

Moderuje jednoduchou interakci a činnosti ve skupině.

Další cizí jazyk

Očekávané výsledky učení

2. STUPEŇ, 9. ROČNÍK

JJK-DCJ-004-ZV9-008

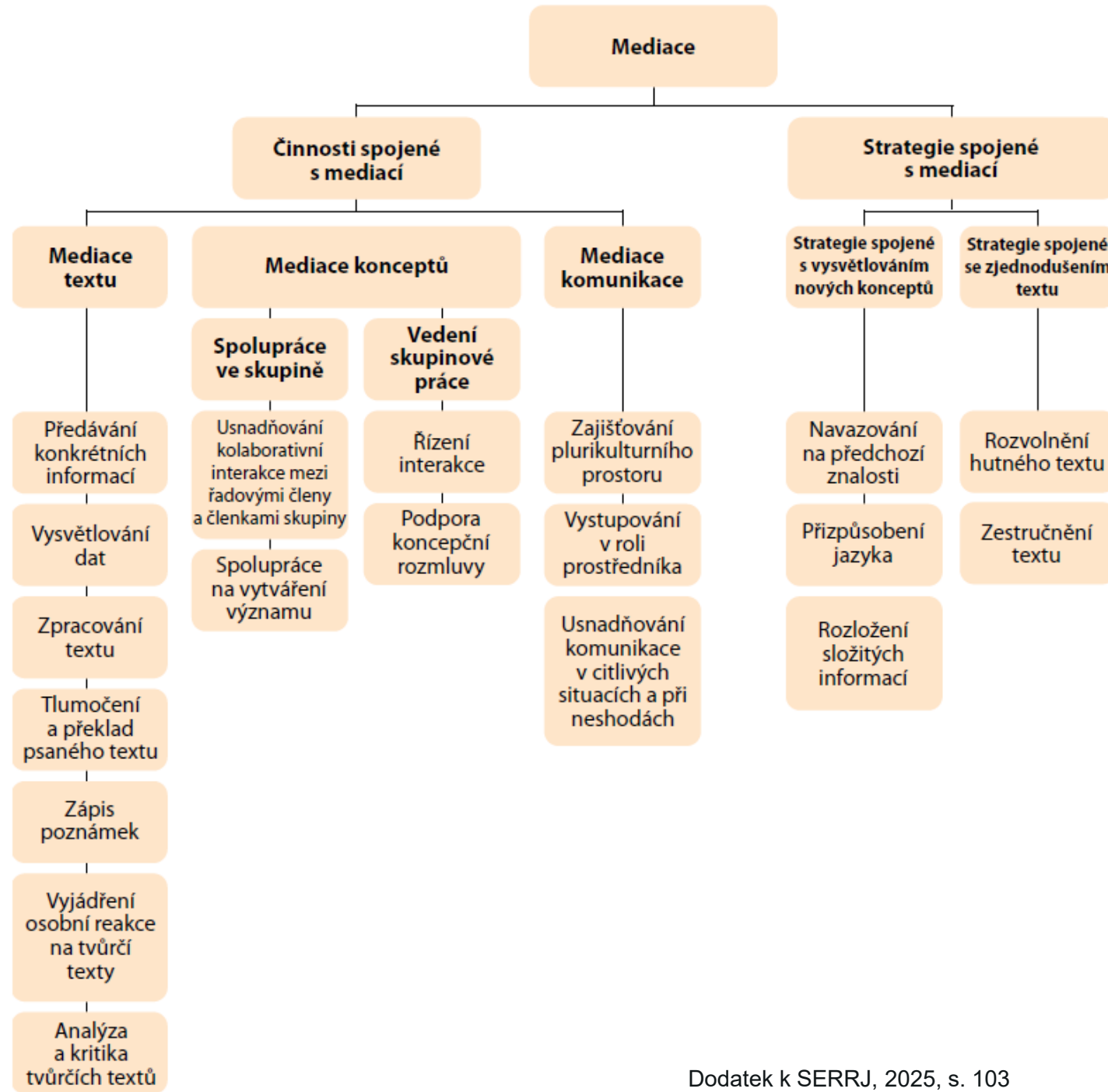
Zprostředkuje ostatním informace z krátkých rozhovorů nebo jednoduchých ilustrovaných textů, návodů, tabulí nebo nápisů mezi dvěma různými jazyky nebo v rámci jednoho jazyka

JJK-DCJ-004-ZV9-009

Zjednodušeně sdělí mezi dvěma různými jazyky nebo v rámci jednoho jazyka základní a předvídatelné pokyny týkající se časů a míst, vyslechnuté či přečtené ve formě krátkých a jednoduchých vět.

Přehled mediačních činností a strategií

Dle Dodatku SERRJ (2025)

Druhy jazykové mediace

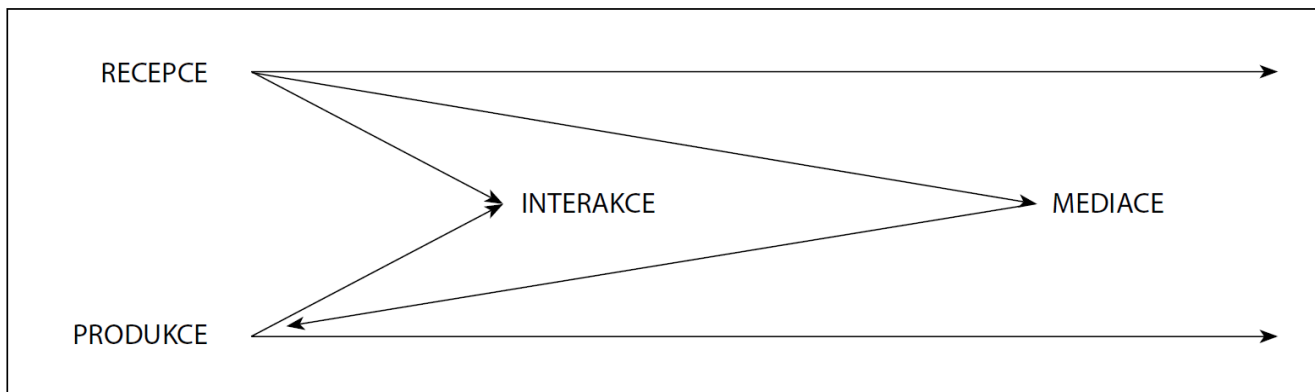
Interlingvální – mezi dvěma jazyky (např. NJ – ČJ) nebo více jazyky (např. NJ – AJ – ČJ).

Intralingvální – v rámci jednoho jazyka (NJ – NJ, FJ – FJ atp.), např. shrnutí odborného textu mladšímu sourozenci (hovorově).

Ústní

Písemná

(dle cílového výstupu)

Mediační výukové aktivity

Obrázek vygenerován prostřednictvím
Canva Magic Media.

ZOO WARNING - PLASTIC BAGS CAN KILL

VÝSTUP	PROPOJENÍ NA KK1	PROPOJENÍ NA KK2
JJK-AJA-004-ZV9-020 Zprostředkuje dílčí informace uvedené v mluveném a psaném textu a ve vizuálních materiálech.	KKK-POR-000-ZV9-001 Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.	KKK-VJZ-000-ZV9-001 Využívá svůj vícejazyčný repertoár, aby se vypořádal s jednoduchými každodenními situacemi vyžadujícími komunikaci v cizím jazyce a překonání odlišností mezi lidmi z různých prostředí či kultur.

ÚROVEŇ NA CESTĚ (A2+)

I. NOT JUST A PICTURE!

Where do you think you can see this?

- a) in a children's zoo
- b) in a children's picture book
- c) in a children's play area

What do you think the picture means? Why did someone make it?

II. Which sentence explains the meaning of the picture with the goat on it?

1.

- a) Prohibido beber agua de la fuente.
- b) Prohibido entrar con bolsas de plástico.
- c) Prohibido usar teléfonos móviles.

2.

- a) Zakaz picia wody z fontanny.
- b) Zakaz używania telefonów komórkowych.
- c) Zakaz wstępu z plastikowymi torbami.

3.

- a) Kein Zutritt mit Plastiktüten.
- b) Trinkverbot am Brunnen.
- c) Handyverbot.

4.

- a) Interdiction de boire l'eau de la fontaine.
- b) Interdiction d'utiliser les téléphones portables.
- c) Interdiction d'entrer avec des sacs en plastique.

III. A TRUE STORY FROM THE ZOO

a) *Read the text. What is the author's aim? Tick (✓) the best answer.*

The author wants to

- a) share a sad story from the zoo.
- b) make people think and change their behaviour.
- c) explain how goats eat.

b) *Why do you think so? Write 1-2 sentences.*

ZOO WARNING: PLASTIC BAGS CAN KILL

Another of our goats has died this week. In her stomach, a large ball of plastic, the size of a grapefruit, was found by the vet. It was just another tragic case in a chain of similar accidents.

How does this happen? Some visitors bring food pellets for the goats in plastic bags. However, the goats are fast, often faster than people expect. In their haste to eat, they sometimes swallow the bags by mistake.

Unfortunately, this is not the first case. Over the last four years, five goats have died because of plastic bags. Moreover, some of our surviving goats have bellies full of plastic. They look pregnant, but they are not!

We ask all visitors: Please do not bring plastic bags into the children's zoo. Always hold the food in your hand.

Together, we can help protect our animals safely and responsibly.

IV. SPEAKING: EXPLAIN IT TO SOMEONE ELSE!

Imagine your friend wants to visit the zoo. Tell them why it's a bad idea to take a plastic bag.

V. FUN TASK: NO WORDS!

Imagine you meet someone who doesn't speak the same language. Show them what people must NOT do in the children's zoo – and why.

✓ You can use gestures, body language, or draw pictures.

Název výukové aktivity: VÝLET NA ZÁMEK (A1) - "Na začátku"**Krátký textový popis****Zadání:**

Je 8 hodin ráno, je první červnové pondělí, jsi v zahraničí - ve Francii a čekáš na prohlídku zámku Fontainebleau, máš koupené vstupenky na 1. prohlídku, ale nevíš v kolik hodin bude ta prohlídka. Najdi v textu příslušný údaj. Popřemýšlej, co bys mohl dělat při čekání na začátek prohlídky.

Úkol:

Úkolem žáka je najít v textu příslušný údaj. Dále by měl popřemýšlet, co by mohl dělat při čekání na začátek prohlídky.

Text:

Horaires d'ouverture - Le château

Le château est ouvert tous les jours sauf le mardi, le 1er janvier, le 1er mai et le 25 décembre.

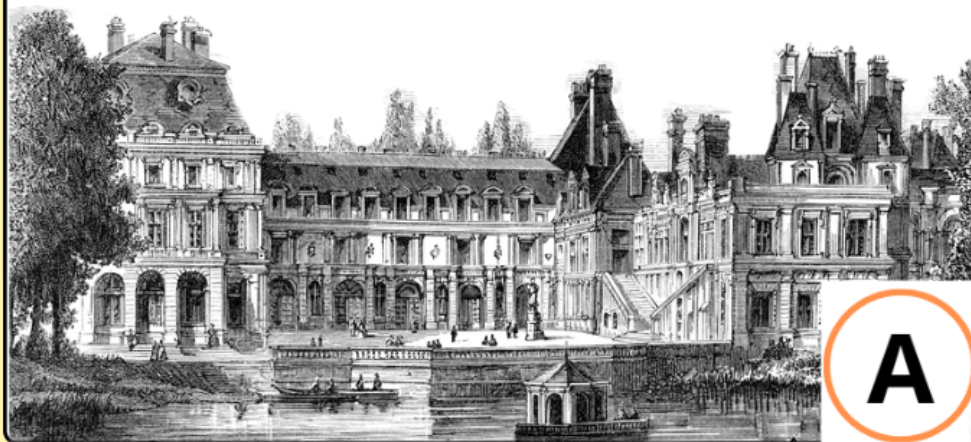
D'octobre à mars : de 9h30 à 17h (dernier accès à 16h15).

D'avril à septembre : de 9h30 à 18h (dernier accès à 17h15).

Le parc et les jardins sont ouverts, dans les conditions habituelles, gratuitement.

Le restaurant est ouvert tous les jours pour le déjeuner.

Řešení: *Individuální*

Na lékařské pohotovosti

Rodina z České republiky je na lyžařské dovolené v rakouských Alpách. Po celém dni na sjezdovce jdou všichni do aquaparku, kde si jedno z dětí zraní kotník.

Rodiče ho vezou na pohotovost. Zraněné dítě ani rodiče nemluví německy, nicméně starší sourozenec dítěte se ve škole už několik let německy učí.

Nabídne se, že pomůže komunikaci mezi lékařkou a mladším sourozencem zprostředkovat. Rozdělte si role a situaci si zahrajte.

3 role: NJ - ČJ - Mediátor (NJ/ČJ)

Jak vytvoříte mediační úlohu?

1. Cíl – dle RVP ZV, popř. Dodatku SERRJ (odpovídající jazyková úroveň)
2. Adresát
3. Situační kontext – přesvědčivé a precizní zadání
4. Téma ze života žáků
5. Autentické či částečně didaktizované texty

Fáze mediačních úloh

Premediační aktivity

- **Žáky vybavíme znalostmi a dovednostmi potřebnými k úspěšnému splnění zadání mediační úlohy.**
- Soubor provázaných aktivit. Učitel objasňuje průběh mediační aktivity:
 - Představí téma a autentickou situaci,
 - zopakuje slovní zásobu a fráze,
 - připomene vhodné mediační strategie,
 - popíše role,
 - představí výchozí autentické nebo pseudo-autentické materiály a podpůrné materiály.
 - Nezapomene na kritéria hodnocení (podle toho, jestli se jedná o aktivitu učící nebo testovací).

Mediace

- **Žáky motivujeme postupovat podle zadání.**
1. Selektují relevantní informace ze zdroje (informace, datum, čas, data z grafu, hlavní myšlenku...),
 2. vybírají vhodnou slovní zásobu (navazují na předchozí znalosti),
 3. volí míru formálnosti pro přenos těchto informací (podle role, kterou zastávají).

Postmediační aktivity

- **Reflexe**
- Vyhodnocení různých výstupů mediace vyprodukovaných jednotlivými skupinami žáků, popis obtíží, kontrola přesnosti a úplnosti výstupu.

Přínos mediace ve výuce cizích jazyků

- Mediační úlohy jsou zasazeny do **reálných situací**.
- Žáci v těchto situacích **aktivně komunikují**, učí se improvizovat a využívají mnohé **mediační strategie**.
- Mediace **odbourává strach z nedokonalosti**, protože drobné chyby nevadí (nebrání dosažení komunikačního cíle).
- Mediační úlohy nabízejí **komplexní trénink** všech jazykových činností v různých kombinacích.
- Mediační úlohy přirozeně obsahují **kulturní prvky** a nabízí propojení s jinými jazyky i odbornými předměty (CLIL).
- Mediace je velmi vhodná pro výuku v **heterogenních třídách**, a to už od úrovně A0.

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Sledujte nás. Pojd'te dál...

rozcestnik.rvp.cz/podpora-skol

facebook.com/pojdtedal.npi

instagram.com/pojdtedal

youtube.com/@pojdtedal

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Děkuji za pozornost.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY